

[Larsen (Bjærre).]

løb paa 10 Mill. Kr. til Raadighed til Udlaan i Femaaret fra 1939—40 til 1943—44, og der forudsættes, at Midlerne kun kan udlaanes til Indkøbsforeninger, hvis Vedtægter er stadfæstet af Landbrugsministeren. Disse Laan ydes mod en vis Garantiforpligtelse. Jeg lægger ikke Skjul paa, at der har været visse Ønsker fremme om Muligheden for at bygge noget andet op til Sikkerhed for Udlaanet end netop Garantitegning; man har f. Eks. tænkt paa, hvorvidt det vilde være gørligt med betryggende Sikkerhed for Staten at yde Laanene uden Garantitegning og i Stedet for bygge paa Skabelsen af en hurtigt voksende Reservefond, der kunde fremskaffes dels ved Medlemsindskud, dels ved Aarskontingent og dels ved et Omsætningsgebyr af de afsluttede Handler. Jeg ved af Erfaring, at det ofte kan være vanskeligt at bedømme Garantikapitalernes reelle Værdi. Bedømmes derimod Garantiforpligtelsen som en Art solidarisk Kautionsforpligtelse, vil det maaske være rigtigt fortsat at sikre Udlaansvirksomhed ved Garantitegning, og det er da det, man gør i Lovforslaget her. Da der imidlertid ikke kan ses bort fra, at forud indbetalte Indskud eller Kontingenter er af stor Værdi for Virksomhedens Soliditet, lægges der Vægt paa Tilvejebringelsen af likvide Reservefondsmidler, som i Forbindelse med den foreslaaede begrænsede Garantitegning kan danne et solidt Grundlag for Udlaansvirksomheden. Garantiforpligtelsen har i de hidtidige Foreninger kunnet tegnes med Beløb paa mellem 25 og 100 Kr. Det foreslaas nu, at Garantiforpligtelsen ikke kan gaa over 300 Kr. og ikke under 50 Kr. Herved tilsigtes at opnaa Garantiforpligtelser af mere reel Værdi, idet det har vist sig, at for høje Garantiforpligtelser ved deres Mangel paa Effektivitet kan forvolde betydelige Vanskeligheder.

De hidtil gældende Regler for Udlaan til Drifts-laane-foreninger angaaende Landbrugsejendommenes Størrelse foreslaas bibeholdt i Lovforslaget om Indkøbsforeninger, saaledes at Ejere og Brugere af Landejendomme, hvis Jordværdi ikke overstiger 12 000 Kr., kan være Medlemmer. Til et Medlem skal som hidtil ikke kunne overlades mere end 1 000 Kr. af Foreningens Midler, og Beløbet afdrages i Løbet af 3

Aar, dog, hvis Indkøbet omfatter Heste og Landbrugsredskaber, i Løbet af 5 Aar. Det forudsættes, at det indkøbte skal være førsteklases Husdyr og Redskaber, og som før nævnt skal Indkøbet leveres af dertil udvalgte, kvalificerede Folk.

Afdragsreglerne er i Forslaget formet paa en god Maade. Det er jo dristigt at opfordre Staten til Laan uden Afdrag, selv om det maaske ligger gemt i det Ønske, Husmandsforeningerne i sin Tid havde i saa Henseende. Det forekommer mig imidlertid at være vel afbalanceret her, idet Laanene er afdragsfri i 5 Aar og derefter afdrages med $\frac{1}{25}$ om Aaret.

Med Hensyn til Renten vil jeg gerne lige sige, at det er jo af afgørende Betydning, at denne bliver den lavest mulige og paa de Aarsmøder, der har været afholdt af De samvirkende Drifts-laane-foreninger for mindre Jordbrugere, har Rentefodens Nedsættelse stadig været et udbredt Ønske. En Rente paa 4 pCt. synes rimelig, naar der samtidig fra Statens Side ydes Støtte til Udlaansudgifterne og Reservefondens Dannelse. Reservefonden, som skal udgøre mindst 10 pCt. af Gælden til Stats-Laanefonden, og hvis Midler skal bringes til Veje dels ved Medlemsindskud, dels ved Henlæggelse fra Renteindtægterne, garanteres af Statskassen, indtil Reservefonden har naaet den anførte Størrelse, med et aarligt Beløb paa $\frac{1}{2}$ pCt. af den eller de oprindelige Laanesummer fra Stats-Laanefonden, dog ikke ud over Foreningens eget Bidrag, og endvidere yder Statskassen et Tilskud til Administrationsudgifterne svarende til $\frac{3}{4}$ pCt. af den oprindelige Hovedstol for de til vedkommende Forening ydede Laan. Hidtil har Stats-Laanefonden dækket Halvdelen af de hos Drifts-laane-foreningerne i Aarets Løb ved Udlaan til Medlemmerne fremskomne Tab, og det maa, forekommer det mig, anses for hensigtsmæssigt at bevare en Bestemmelse om, at Stats-Laanefonden kan deltage i Halvdelen af Ydelserne, hvis Reservefondsmidlerne i Tidens Løb skulde blive utilstrækkelige.

Udlaanene fra Stats-Laanefonden er stillet til Raadighed, saaledes at der, indtil vedkommende Forening har tilvejebragt en Reservefond paa 10 pCt. af Gælden til Stats-Laanefonden, kan ydes Laan mod en effektiv Garantikapital paa 75 pCt. af